

Godišnja pretplata Din 30.—
Za inozemstvo dvostruko

Adresa Uredništva i
Uprave: Šibenik, p. p. 17.

„Katolik“ izlazi svaki tjedan.

KATOLIK

Vlasnik i odgovorni urednik:
Sveč. Joso Felicinović
Šibenik ulica sv. Martina

Štampa: Pučka Tiskara
(Braća Matačić pk. Petra)
Predstavnik Vjek. Matačić.

Oglasi po naročitoj tarifi

Snaga katolicizma

Predmeti se obrabljaju, stare i ruše. Lani sam kupio odijelo, u kojem se više ne prikazujem vani — jer se je obrabilo.

Pred petnaest godina vidjeh čovjeka u naponu snage — a danas je navraskan i pogrušen. Ostario je!

Nekada sam na kraju svog sela gledao ponosnu kuću, koju više ne nalazim. Srušio ju je grom!

— Tako se sve obrabluje, stari i ruši...

Obrabile su se mnoge „znanstvene istine“, ostarilo je mnogo umjetničkih smjerova i škola, srušile su se mnoge vjerske organizacije.

— Sve se obrabluje, stari i ruši...

Zar zbilja sve? I istina i ljubav i pravda? O ne! Istina se ne mijenja, a ljubav uvijek ostaje ljubav i pravda — pravda.

Istina se ne mijenja! I ta nam istina govori: „Ne će je (katoličku Crkvu) ni vrata paklena nadvladati“.

Neznalice nam pričaju o moći, snazi i uplivu srednjovjekovne Crkve, i tim pričanjima pišivaju stereotipni rep: „A danas? Danas njezina moć slabi, snaga malakše i upliv se umanjuje.“

Ta već tisuće puta nabije po ulicama Pariza, Londona, Berlina i Carigrada velike kričljive osmrtnice, u kojima javljaju „urbi et orbi“: smrt i pogreb Voltairove „besramnice“ — katoličke Crkve.

Međutim, ona još živi! Snaga katolicizma je još uvijek gorostasna i, mnogima, nepojmljiva.

Pio XI. je crkveni genij. Učenjak, diplomata i organizator. U prvih deset godina svog vladanja postiže u misijama ove brojke:

- Pokrstilo se je pogana: 6,000 000
- otvorilo se novih malih sjemeništa — :130
- ustanovilo novih misijonarskih redova — :127
- sagradilo se novih škola — :11 587, u kojima se nalaze 687,907 učenika
- podignuto je sirotišta — :244

— osnovano bolnica i liječničkih dispanzera — :526!

To je raspjevana klavijatura brojeva, koja buči i grmi kao udruženi glasovi bure i valova.

(Jeli, moguće, to ona mračnost i natražnjaštvo katoličke Crkve?!)

Tu ne govore samo brojevi nego i prilike u kojima se ti brojevi porodiše.

Katolički misijonari ne obraćaju ljudu ni mitom ni novcem. Sve što imaju to je: Bog u srcu i križ u rucil 6,000.000 pogana ne predobiše za Krista u jedan dan i na laki način. Ti su milijuni obraćenika zahtijevali od njih hektolitru znoja i hektolitru mučeničke krvi.

Ali u katoličku Crkvu ne stupaju samo neki pogani.

— U Besarabiji se, upravo sada, među pravoslavcima opaža veliki pokret za sjedinjenje. Dosad se je preko 300 pravoslavnih svećenika izjavilo za uniju, a to znači: trećina cjelokupnog svećenstva Besarabije. Premda je pritisak vlasti i židovske štampe skoro nepodnošljiv, misao jedinstva se širi i prodire.

— U godinama 1795., 1839. i 1875. caristička je Rusija progonila i tlačila Maloruse. Tom prilikom, pod udarcima krvavih progona, prešlo ih je 7 milijuna na pravoslavlje. U zadnje vrijeme episkop Stanislav s mnogim uglednim Rusinima pregovara s poljskim nuncijem msgr Marmaggi-em o ponovnom povratku u katoličku Crkvu.

Msgr Marmaggi ih ne dariva i ne prijete im! —

Sadašnji katolički nadbiskup u Malabaru Mar Ivanios blo je nekoć profesor državne ekonomije na ateneju u Kalkuti i nadbiskup jakobitske crkve. Pred tri godine se je s dva biskupa, 19 monaha i 8000 vjerniku podložio Rimu.

Ivaniosa nisu preobrtili nikakvi materijalni motivi. Kad ga je neki novinar upitao za uzrok njegove kon-

verzije, ponosno mu odgovori: „Studij i dugogodišnja opažanja me upozoriše, da je katolička Crkva jedina ustanova, koja se je u prošlosti uspješno održavala propadanju, i koja će se i u buduću održati kao Božje zdanje. Privlačio me je njezin izvor i njezina povijest. Osobito me je zadivio socijalni rad i življenje starih i *modernih svetaca*. Uvjeren sam, da nijedna druga vjera ne može postignuti cilj radi kojega je Krist osnovao Crkvu. Izvad svih naroda, rasa i gospodarskih snaga svijeta se jedina međunarodna Crkva i stoji nad svim ličnim, narodnim i državnim interesima... To je gorostasna ustanova koju čovjek ne će moći uzdržati!“

Još se nikad ne porodi takva organizacija i nikad se u povijesti ne pojavi takvo religiozno carstvo kao što je katolicizam.

Katolici ne žive samo u Jugoslaviji, Francuskoj, Njemačkoj, Engleskoj... Ogromnim plaćima dišu u Aziji, Africi, Australiji; među Eskimima, Bušmanima i Patagoncima!

U ogromnim carstvima Indije, Kine i Japana, kao i u Evropi, osnivaju se škole, sveučilišta; niču novi redovi, skolastička se filozofija obnavlja i osvaja srca (Maritain, Pszywawa, Veber...), armade se pridružuju Katoličkoj Akciji...

Hinduista, Indijanac dr Taraknath Das u 8 broju 1932 indijske revije „Prabudda Narata“ (Probuđena Indija) napisao je članak, pun divljenja prema katoličkoj Crkvi.

Divi se, da „rimokatolička Crkva uzdržava po cijelomu svijetu na stotine tisuća župskih škola, stotine sveučilišta i na tisuće bolnica“.

Divi se, jer zna, da „u svom stada broji najveće teologe i prave askete, kao i najvrsnije učenjake inženjere, liječnike i državnike“.

Zato mu je ona „možda najveća organizacija na svijetu“!

Tko istupa iz te najveće organizacije? Zar geniji koji u njoj ne nađoše dovoljno poticaja i sredstava za usavršavanje u krepostima i u znanstvenom radu?

Takvi konvertiraju i stupaju upravo u nju!

Naš je bio Dante, Calderon i Shakespeare!

Naš Michelangelo, Velasquez i Murillo!

Naš Beethoven, Mozart i Schubert!

Naš Bacon, Kopernik i Pasteur!

To su tek kapljice iz ogromnog jezera. — U ovom trenutku, defiliraju preda mnom čitave plejade kojiževnika, kipara, slikara i učenjaka, koji su dubljinom svoje duše vjerovali u „jednu, svetu, katoličku i apostolsku Crkvu“.

Recite, koja vjera ima takvih modernih i genijalnih konvertita kao što su: Bahr, Claudel, Chesterton, Papini, Gemelli, Sigrud Udset, Pszybyszewski i bezbroj drugih?!

A svi su ti postali uvjereni i do zanosu oduševljeni katolici samo radi ideje i Istine!!!

A što je najvažnije: Snaga katolicizma nije samo u brojevima, nego u vjeri i u djelima!

Netko zapisa: „Njezina (rat. Crkve) je prošlost slavna ali mnogo je slavnija njezina budućnost“. Jer — kako se domisli Papini — ona još mora „obratiti ljude u kršćane, kršćane u katolike, katolike u svece“.

Ig.

Iz komunističkog raja

Svu bijedu siromašnog ruskog naroda riše očevidac Rhea G. Cly nan u engleskom listu „The Daily Express“, koji je proputovao svu Rusiju, ovako:

„Na tisuće seljaka će ove zime pomirati od gladi. Velike državne farme su potpuno zatajile, a skupne-kolektivne farme su donijele još manje od 1 trećine žetve, na koju se računalo. Od sjevera do juga se čuje vapaj: Dajte nam kruha! Djeca tako viču na željezničkim postajama, a muževi i žene po gradovima prose za kruh. U Ukrajini, najbogatijoj žitnici sovjetske Unije, branili su se seljaci kruhom punim pljeva i slame. Vidio sam radnike koji su svoj glad utraživali s posoljenim ugorcima i s crnim kruhom kao s jedinom svojom hranom... U cijeloj Rusiji i Ukrajini opustjela su sela... a otvorene kuće su ostavljene udesu nevremena.“

Na cesti u Kursk sreo sam voz napuštenika. Bilo ih je 43, muškaraca i

žena s rukama povezanim na leđima, a izgledalo je, kao da vode živine u klaonicu. Ostavio sam grad Garkov i pošao u prvo selo da molim za malo mlijeka i jaja, a seljaci nisu imali ni kraba; djeca su jela samu travu. Pitao sam ljude što imaju za jelo. Odgovor je bio: Buče i melone. Raži i ječma ne smijemo se ni dotaknuti, jer vojnici čuvaju polja danju i noću. Ako posadimo u svojim vrtovima krampira, dođe oporeznik, i odnese ga. Prošle godine su nam sve uzeli, a ove godine ćemo pomirati od gladi.“

To je dakle onaj raj što ga nosi komunizam! Bože oslobodi Rusija i nas sve od ove tragedije

Biskupski Ordinarijat

Br. 3436 Hvar, 10. studenoga 1933.

Povodom vijesti objelodanjenih u raznim novinama prigodom posvećenja pravoslavne crkve u Visu, u kojima se tvrdi da „pravoslavni stanovnici Visa čine deseti dio pučanstva tog otoka“, po tom „da pravoslavnih imade oko tisuću duša“ ili da imade „180 domova“, potpisani smatra potrebnim iznijeti slijedeće podatke:

Na čitavom otoku Visu, koji imade četiri mjesta naime Vis, Veloselo, Podspilje i Komiža, do konca 1925. nije bilo u opće pravoslavnog življa u nijednom od spomenutih mjesta, osim koje obitelji činovničke, ponajviše žandara i financa. Koncem 1925. povodom agitacije za agrarnu reformu, prešlo je na pravoslavlje oko 250 osoba, od kojih su se neki kasnije vratili. Sada ih imade oko 200 (dvjesta) osoba, od kojih možemo do potrebe donijeti točna imena. Čitavo pučanstvo otoka Visa iznosi oko 10 000.— duša pa prema tomu pravoslavni čine tek 50 (pedeset) dio čitavog pučanstva.

Mlho Pušić
biskup

Obraćanja

U Španjolskoj je izdavač bezbožnoga lista „El Ateo“ (Bezbožnik“) g. Appi ovih dana opozvao svoje zablude i javno ispovijedio kat. vjeru, dok je još pred malo vremena nijekao Boga i Krista i ruglu izvrgavao Crkvu i svećenstvo. — Kvezon, predsjednik Fitipina, prije framazon, čitajući životopis sv. Terezije od dj. Isusa, obratio se na kat. vjeru izjavivši: „Sad sam najsretniji čovjek na svijetu.“

Katolička Crkva — djelo Božje

Liberalni zagrebački dnevnik pod naslovom „Najbogatija opatica na svijetu“ donosi ovu vijest:

Na brdu Corawellu, blizu blizu Pfiladelfije, nalazi se ženski samostan „Sestara Presvetog Sakramenta“. Prestojnica toga reda je 70-godišnja Sestra Katarina. Usprkos svom visokom položaju i svojoj starosti, dnevno obavlja najteže poslove. Ona je jedna od triju kćeri pokojnog kompanjona Morgana F. Drexela. Katarina je od svog oca naslijedila 7 milijuna dolara, kapital godišnje nosi 365.000 dolara, koji dakle 1000 dolara dnevno. Njezin otac je umro 1883 godine, a od tog vremena Katarina nije dirala u to bogatstvo. Sa 30 godina stupila je u samostan Milosrdnih sestara u Pittsburghu, a uskoro zatim sagradila je spomenuti samostan blizu Pfiladelfije i osnovala red „Sestara Presvetog Sakramenta“. — Danas ona upravlja sa 27 misija, koje se brinu za crnce i Indijance. Njeno najnovije djelo je sveučilište u New-Orleansu, jedina katolička universa za crnce u Sjedinjenim državama. — Pa da nije katolička Crkva djelo Božje!

Liječnik u misijama

To vam je sin bogate Amerike dr Harry Blaber. Ostavivši svoju dragu domovinu otišao je u grad Tangon u Kinu, da tamo, na krajnom Istoku, surađuje sa misijonarima.

Dugi redovi bolesnika čekaju svako jutro dok se otvore vrata misijske bolnice. U samih je prvih šest mjeseci dr Blaber pregledao u samoj bolnici preko 3250 Kineza.

Mnogi su se bolesnici kasnije povratili i molili da ih se pouči u katoličkoj vjeri. Zadržala ih je kršćanska ljubav ovog dobrog liječnika i misijonara. A u novije vrijeme povjeren je misijonarima uprava državne bolnice u jednom obližnjem gradu.

Eto što može učiniti kršćanska ljubav. Molimo, dakle, Gospodara žetve da pošalje što više poslanika u žetvu svoju iz svakog staleža. Slatka je dužnost svih nas spasavati izgubljene ovce i voditi ih u ovčinjak Kristov. Ako to ne možemo nikako, pomozimo barem molitvama.

Listajući školske tekstove...

Piscu povijesti neka bude prije svega na pameti ovo: Temeljni je zakon povijesti, da se ne usudi kazati nešto što je lažno, ili nešto zašutjeti, što je istinito*.

Cicero. De oratore 2, 15.

Mnogi školski tekstovi su puni pogrešaka: povijesnih, znanstvenih i vjerskih. Trebat će ih svakako izmijeniti. Štetno je da knjige, u kojima se nalaze su mnoge neistine, kolaju kao užbenici među đacima.

Danas počinjem sa kritikom teksta. „Istorija srpsko-hrvatskog književnog jezika“ od Franja Poljanca, Beograd 1931. „Narodna Prosveta“.

Šibenska Realna Gimnazija upotrebljava ovu knjigu u V., VI. i VIII. razredu. Ovakopiše g. Poljanec: „U srednjem veku su manastiri bili u celom hrišćanskom svetu uopšte jedina kulturna i književna središta. U njima su se skupljali učeni kaluderi, koji su mogli u miru da se bave naukom i prosvetom; tamo su bile ogromne biblioteke, u kojima su se čuvali stari rukopisi, tamo su bile jedine škole. Takvih manastira je u to doba bilo mnogo u celoj Evropi, pa i u istočnim zemljama, u Vizantiji i srpskim krajevima. Svega toga kod Hrvata nije bilo; koliko je tamo bilo manastira, bili su sve do XVI. veka — tuđi, jer u njima nije bilo domaćih ljudi, a u koliko ih je bilo, bili su obrazovani u sredjeverkovnom latinskom duhu. Zato su oni bili narodu tuđi, i on nije od njih imao nikakve koristi...“ (str. 90 i 91.) — Tako g. prof. Poljanec.

Ako je sredovječni nekulturni hrvatski narod postao pismen, prosvjetljen i ušao u kolo kulturnih naroda, to mora u prvom redu, zahvaliti papinskom Rimu i svojim prvim narodnim učiteljima t. j. rimokatoličkim svećenicima, a osobito redovnicima i latinskoj kulturi, po kojoj je, u srednjem vijeku, bio spojen s ostalim kulturnim svijetom.

Ali dajmo riječ našim učenicima povijesničarima. Neka oni odgovore na povijesne neistine prof. Poljanca.

„Predaleko bismo išli, kad bismo htjeli povijest i djelovanje reda sv. Benedikta u Hrvatskoj potanje opisivati.

Neka bude dosta napomenuti, da se mi Hrvati imamo uvijek zahvalnim okom obazirati na ovaj red. Vrijedni članovi i oci reda sv. Benedikta podupirahu i dizahu našu narodnu književnost; oni su revno gojili slavensku liturgiju u crkvi; oni su pomagali usčuvati starodavnu našu glagoljicu u svojim spisima; oni su poučavali djecu i odvrćali narod od zla i opčina; oni su pristajali jur za vrijeme hrvatskih narodnih budilaca uvijek uz narodnu stvar protiv

tuđinskog duha. Stoga su ih rado podupirali naši kraljevi, knezovi, bani i mogućnici, darivajući ih blagom i posebom*.

(Kukuljević: *Priorat vranski. Rad Jugoslav. Akademije LXXXI., str. 4.*)

„Njihovi su samostani bili tvrde protiv nasilja i općine, utjeha za nemoćne i prognane, bramovi mira i uzorna učilišta za kršćansku pobožnost i krepost, misionarske kuće i postaje za krštenje naroda, slobodne luke znanosti, arhivi književnosti, škole za mladež sveučilišta za učenjake, kancelarije za kraljeve, svećenička sjemeništa za Crkvu, uzornu zavodi za poljodjelstvo i obrt, umjetničke škole za pjevanje i glazbu, za graditeljstvo i obrazovne umjetnosti“.

(S. B. Benediktovci: *Pedag. enciklopedija. Knj. I., str. 79.*)

Prof. Poljanec tvrdi, da „su oni bili narodu tuđi, i od nije od njih imao nikakve koristi... (I??)“

„Pored mnogobrojna svjetovnog svećenstva bilo je u državi hrvatskoj i dosta redovnika. Kao što drugdje na Zapadu, tako se i u Hrvatskoj u to doba drže svi muški i ženski manastiri pravila sv. Benedikta. I kod nas je, baš kao i drugdje, stekao taj red neprocijenjenih zasluga za prosvjetu i promicanje gospodarstva... Kod izbora opata pazilo se, kao i kod izbora drugih dostojanstvenika kraljevstva, na ugledan rod. Opati smiju i na dvor kraljevski, a u saboru sjede do biskupa... Za znanost i umjetnost postadoše osobito zaslužni manastiri, jer je u svakom samostanu bila bogata knjižnica, a monasi se bavili slikarstvom i graditeljstvom“.

(E. Lasman: *Povijest Crkve Kristove. Zgb. str. 96.*)

„Pod hrvatskim vladanjem dolaze gradovi opet u svoj stari cvjet, a s time i samostani. Tako je bilo n. pr. u Zadru krajem desetoga vijeka... Osim samostana sv. Krišogona imao je Zadar i ženski samostan sv. Marije od istoga reda... Prvi je učinila Čika „sestra Kralja Petra I. Krešimira“, kada su joj muža ubili... Ovako je i u Spljetu nekoliko gospodja odlična roda posvetilo i uveo u samostanski život Lovro nadbiskup spljetski... Sada i u svakom gradu bude pored mužkoga i ženski samostan... Sadeći po velikom broju samostana, a znajući, da je bilo osobito mnogo „laika“, mogli bismo reći, pa je bilo barem u našem primorju kako savremeno i u Engleskoj, gdje se tužio Kralj, da neće skoro imati voćke, jer mu svu momčad samostani pozobaše. Laici radili su izvanjski posao, a redovnici samo duhovni i znanstveni... Kada su se ljudi od najodličnijeg roda predavali samostanu, onda su donijeli jedan dio svoga imetka. Kada je Petar Gašić, čovjek odlična roda, „dao se podstrići“ za fratra, darovao je kralj Petar I. Krišimir, zemlje samostanu sv. Ivana kraj Biograda, u koji je ovaj čovjek stupio. Sestra kraljeva Čika do-

niela je samostanu svoj imetak, a tako i Stjepan vojvoda... (a prof. Poljanec tvrdi „koliko je tamo bilo manastira, bili su sve do XVI. veka tuđi, jer u njima nije bilo domaćih ljudi“)?

„... O samostankom redu... veli Niemac Eitelberger, občan od tragova stare kulture u Dalmaciji, o naših samostanih: „Od velika i zamašna upliva... blo je red benediktinski. Od najjužnijih okrajaka Dalmacije, od Lakrome i Dubrovnika i Mleta do Raba, svuda se nalaze veličajni tragovi ovoga reda, koji je kao u Engleskoj i njemačkom carstvu bio predvoditelj najranije prosvjete u Dalmaciji“.

„Samostani su bili jedini prosvjetni zavodi... Da su samostanci, gojeći osobito pjesmu crvenu, hrvatski ju pjevali za veliko mnoštvo naroda, koji je k njima brlio, o tom nemože biti dvojbe. Njihova regula donosila je sa sobom i zapovjedala im, da ne samo molitve u narodnom jeziku govore, već da i epistolu i evanđelja i sve što na glas pjevaju u crkvi... na narodnom jeziku pjevaju. To je bio njihov zakon, pa zar da ga neizvršuju samostani u Hrvatskoj, gdje isti spljetski sabor monachom hrvatski službu božju dopušta. Imademo hrvatske regule samostanaca, imademo i jednu samostansku listinu hrvatsku u kamen urezanu... Da su rčeni samostanci bili častni i ugledni, vidi se po tom, što ih nalazimo u kancelariji kraljevskoj kao notare...“ (T. Smitčklas: Povjest Hrvatska. Zgb. I. str. 287—295.)

Da se g. prof. Poljanec uvjeri o neispravnosti svojih tvrdnja i slabom poznavanju predmeta o kojem piše (jer su samostani Benediktinaca u staroj hrvatskoj državi od XI. do XIII. vijeka biti veoma važni, a osobito u Dalmaciji, toj kolijevci stare hrvatske države) neka pročita: V. Klaić: Povjest Hrvata. Zgb I. str. 135 i 136 — Dr F. Rački: Nutarnje stanje Hrvatske prije XII. stol. str. 135—184. Rad jugos. akademije. Knjiga LXXIX — A. Cuvaj: Građa za povjest školstva Zgb I. 12—13. Dr L. Katlić: Povjest katol. Crkve. Split str. 118—123. — F. Bullić i L. Katlić. Stopama hrvatskih narodnih vladara Zgb str. 35 i 54. — J. Kocjančić: Pape i Hrvatski narod Zgb.

Da se još jasnije pokaže neispravno pisanje prof. Poljanca, donosim još i citat prof. univ. Šišica:

„Pored mnogobrojnoga svjetovnog klera, bilo je u staroj hrvatskoj državi brojno zastupano i redovno svećenstvo. U to vrijeme je najvažniji red u Evropi bio benediktovski a tek docnije pridružio mu se je i red kamaldulenzna. Već je knez Trpimir oko god. 850. podigao benediktovski samostan u Rižinicama nedaleko od svoga dvora u Klisu. Poslije toga sagrađeni su i mnogi drugi, tako u Zadru 987. samostan sv. Krševana a 1066. sv. Marije, u Rabu oko 1060. sv. Petra, u Belgradu (Biograd) 1060. sv. Ivana Evand., nedaleko od Belgrada (Biograda) 1065. ženski samostan sv. Tome, u Trogiru 1064. sv. Duima, u Splitu o. 1000. sv. Stjepana, „pod borovima“ a o 1069. sv. Benedikta, u Poljicama u Krilu oko 1064. sv. Petra. Uz njih se ističu još neki kraljevski samostani (*monasteria regalia*): Sv. Bartola kod Knina, sv. Grgura kod Vrane, sv. Mojsije i sv. Stjepana kod Solina (kraljevski mauzolej) pa i sv. Marije kod Solina (grob Kraljice Jelene). Pored ovih najvažnijih, koji se češće spominju u ispravama, jamačao je bilo još

nekim benediktovskih samostana u zemlji¹⁾; tako se oko 1100 javlja samostan sv. Nikole u Otočcu, a oko 1076 1089. sv. Lucije kod Baške na Krčkom otoku. Kamendulenzima su pripadala četiri samostana, a sve ih je osnovao osorski biskup Gaudencije (o. 1020. 1042.): sv. Petra, Bogorodice i sv. Nikole na otoku Cresu i Lošinju (Osoru), a sv. Mihajla na otočiću Susku (Sausigus). Svima samostanima stajahu na čelu od monaha odnosno koludrica izabrani opati i opatice, od kojih su neki imali važnu ulogu u hrvatskoj historiji, naročito opati kraljevskih samostana, kao članovi kraljevske pratnje“.

(F. Šišić: Povijest Hrvata u vrijeme narodnih vladara. Zagreb str. 662 i 663.)

Dok prof. Poljanec, usprkos svih povijesnih činjenica, neistinito tvrdi „Svega toga kod Hrvata nije bilo“. A slušajte što je sve bilo kod Srba: „Srednjevekovna Srbija je bila neposredni susjed stare kulture države vizantijske, koja je imala za sobom mnogo vekova stare političke i kulturne tradicije. U neposrednom dodiru s njom podigla se Srbija do zavidnog prosvetnog, političkog, ekonomskog i opšte-kulturnog stepena razvoja. O tome nam svedoči ne samo čisto vizantijsko pravno, vojničko i gospodarsko državno uređenje, nego i visoka umetnost i književnost... sve nam to svedoči o političkoj i kulturnoj veličini srednjevekovne Srbije.“ (Poljanec st. 123) Pa ipak, uza sav neposredni dodir Bizanta... Srbija traži preko Stevana brata sv. Save, kraljevsku krunu iz Rima, od Pape, i Stevan se okruni kao prvi kralj srpski papinom krunom. (Prof. Poljanec bi morao znati i to, da su svi samostani u Srbiji do XII. vijeka bili katolički samostani a pripadali su redovima sv. Benedika i sv. Bazilij) a „Pod njegovom upravom (t. j. barskog nadbiskupa op. pis.) bilo je dosta manastira benediktova reda; a među njima najvažnija beše opatija sv. Marija Ratačka kod Bara... a odlični su bili i manastiri, što ih je podigla kraljica srpska Jelena Anžijska sa sinovima Dragutinom i Milutinom... Francuskinja Jelena Anžijska žena Uroša I“ (bila je revna katolikinja a on katolik op. pis.) (Dr R. M. Grujić, prof. univ. u Beogradu: Crkva Црква. Beograd. str. 35).

„Svi su srpski zetski kraljevi pokopani u benediktovskom samostanu sv. Sergija i Baka na Bojani.“ (Thalloszy, Illyrisch-Albanische Forschungen. str. 228)

„Zna se takogje, da je među južnim srbima jedanaestog vijeka bilo monaških manastira, koji su slijedili Grčko-Slavensko pravilo (liturgija op. pis.), ali bijahu katolici, te su pripadali crkvenoj oblasti Barskoj. Stoga Papu Aleksandar II, u buli više puta pominjanoj, preporučuje srbu mitropolitu Petra manastire toliko Latinske koliko Grčke ili „Slavenske“, jer svi „najednako pripadaju jednoj istoj crkvi“ (Farlati, III vi cum VII. str. 18 — Dr J. Marković: Slaveni i Pape. Zagreb II. str. 292.)

„Značaj katolicizma i uticaj katoličke crkve na srpski narod i srpske države u srednjem veku obično se u našoj (srpskoj) istoriografiji uopšte malo cenit ili sasvim previdati. A taj značaj i uticaj bio je mnogo jači no što bi se moglo

¹⁾ Proučavajući uz pomoć Mons. Dra Frana Bullića, našeg usjaglasivijeg arheologa svjetskog glasa, našli smo da je bilo od Učke do Kotora, uzduž naše hrvatske obale preko 100 samostana benediktinaca iz srednjem vijeku, a brojniji su bili u Hrvatskoj i Slavoniji, kao kod Mitrovice, a Kamenici, i kod Daruvara i t. d. Mi Hrvati svu našu kulturu moramo da zahvalimo uz Pape Rimske benediktovskom redu. (Opaska pis.)

suditi... Može se bez preterivanja reći i faktima utvrditi, da je celokupan, i politički i verski i kulturni, život srpskoga naroda u zapadnim krajevima kroz ceo srednji vek bio protkan raznim uticajima katoličke Crkve". (St. Stanovjević, Borba za samostalnost kat. Crkve u nemanjićskoj državi. Izd. Srp. Kr. Ak. 1912., str. V)

Tako mi nismo ništa dokazali g. prof. Poljanec; zato su mu dokazali povjesničari, koji uživaju veći ugled nego on!

U ovoj „istoriji“ prof. Poljanca se opaža neka mržnja protiv katol. Crkve, i velika simpatija za sve što je srpsko i pravoslavno, a to apsolutno ne smije biti u školskom tekstu, u državi gdje je polovica pučanstva katolička. Još više kad su mnoge njegove tvrdnje neistinite.

Tako prof. Poljanec piše o „težnjama za oslobođenjem od Rima... da se svet oslobodi teške vlasti rimske hijerarhije...“ (118) Doba katoličkog obnove Poljanec zove: „doba protivreformatora... rad protivreformatora...“ (120) onda: „u Bosni su katolički kaluđeri(?) franjevci nešto radili za narod na prosvetaom polju...“ (124)... „nacionalni katolicizam, koji je u principu protiv svake samostalne verske organizacije...“ (91) Kao da vjerske istine mogu biti nacionalne i samostalne!? Na dugo bih išao, kad bih htio spominjati i pobijati sve ostale pogreške i protukatoličko pisanje prof. Poljanca. Spomenut ću još samo to, da on, u svojoj „istoriji“ kad piše o novom poganskom duhu koji se javlja u nekim djelovima Evrope sa renesansom i protestantizmom, veli: „kad se te zemlje oslobađaju mračnih srednjovjekovnih pogleda na svet i život, kad tamo nastaje snažan polet u oblast slobode mišljenja i stvaranja i počinje doba opšteg napretka...“ (111).

Dobro razumijem zašto prof. Poljanec hvall ovaj novi duh i prezire „mračni“ srednji vijek, jer ovaj novi pokret je značio oslobođenje (?) „od teške vlasti rimske hijerarhije“. Srednji vijek je samo zato „mračan“, jer tada vlada katol. kulturno načelo, a Papa je centar duhovnog jedinstva i vjerskog s cijelog života svih naroda, branioc pravde, štititelj prosvjete, sudac velikaša, štitnik progonećenih.

Tek nedavno civilizirani narodi sačinjavaju jednu veliku obitelj, koja ima za vjersku glavu Papu. Svi ga priznaju ocem, jer su smatrali vjeru kao najveće dobro. Danas se Liga Naroda trudi i muči, da udruži države, a bez uspjeha. Zašto? Jer im manjka moralno podnožje i auktoritet Pape, oca sviju naroda.

Dakle Srednji vijek je „mračan“? Da vidimo!

Za naobražene ljude je Srednji vijek doba velike, rijetke svjetlosti i značaja. Srednji vijek je postavio temelje na kojima se je sagradila sva moderna civilizacija. To je doba, kad Pape i biskupi izobražavaju divlje barbore, kad kat. monasi spasavaju staru prosvjetu i stvaraju novu. Katolički redovi daju novi život: školstvu, znanosti, umjetnosti, poljodjelstvu i građanskom životu nakon barbarskih invazija i uništenja Evrope. Znanost je doživjela zlatno doba. U XI.-XIII. vj. se pojavljuju veliki sinovi, koji su napisali mnoštvo knjiga. Sam sv. Toma Akv. ostavi nam 26 knjiga. Iza njega dolaze Duns Skot i sv. Albert Veliki. Oni su glavni zastupnici neumrle Skolastike. To je metoda kat. bogoslovne i mudroslovne znanosti, koja je služila za jedinstvo sve vjerske i umne istine, dokazivala ih pomoću silogizma, razredila ih, točno i jasno odredila, a za temelj umovanja uzela

Aristotelovu filozofiju isključivši iz nje poganske bludnje. Skolastika ide za tim, da što dublje spozna istinu.

Obraćeni barbari, puni žive vjere gojili su *misticizam*. Bili su zaneseni duhovnim životom: nastojali su da vježbanjem u krepostima, osobito ljubavi prema Bogu, dođu do što užega sjedinjenja s Njime. Najveći učitelj mistike je sv. Bernard (XII. vj.) U ovo doba naći ćemo ljudi svetog života ne samo po samostanima već i po kraljevskim dvorovima: dva sv. Edvarda u Engleskoj, sv. Vjekoslav IX. u Francuskoj, sv. Kanut u Danskoj, sv. Stjepan u Ugarskoj, sv. Erik u Švedskoj, sv. Ermenegild i sv. Ferdinand u Španjolskoj, sv. Hedviga i sv. Kunegonda u Poljskoj, sv. Elizabeta u Turingiji i t. d. Cvijetali su katol. Redovi koji su postali najveći dobročinitelji čovječanstva. Najznačajniji su iz ovoga doba *Cisterci* (1098), *Kartuzijanci* pa red *Presv. Trojstva* i bl. *Gospe Otkupiteljice* koji su otkupili u Sred. Vijeku od nevjernika oko milijun kršćan. robova. Pa onda prosjački redovi: *Domenkanci* i *Franjevci* tako zaslužni za vjeru i prosvjetu. Zatim *viteški redovi*, koji su spojili monaški život s viteškim, lavsko junaštvo sa blagošću janjaca. Štitili su sv. Zemlju i hodočasnike i njegovali bolesnike. Ti su redovi: *Templari*, *Ivanovci* i *Njemački red*.

U Srednjem Vijeku mnogo se je gojilo Kanonsko (crkveno) pravo. Ovo je uredio Gratian u Bologni, a dopunili su ga Grgur IX i Bonifacije VIII. Novo crkveno pravo ublažava i usavršava rimsko pravo, podižući dostojanstvo ljudske osobe.

Podiže se dostojanstvo žene i obitelji. Pape i biskupi krote tirane i silnike, a oslobađaju robove i dokidaju ropstvo, tu ponajveću rak ranu Staroga vijeka. Istina, i u Sred. vijeku su bezdušni trgovci trgovali robljem, osobito židovi i Mlečani, ali ti su postupali protiv volje i naredaba Crkve. Crkva je u Sr. vj. štitila kmetove koji bi se često naselili oko samostana i crkava, dobili slobodu i razvili su se u grad. Ta je početak polovice gradova u Evropi!

Kat. Crkva je odgajala narode osobito po školama. „Ona se svim naporom dala na vršenje te dužnosti, te u XIII. vj. nije bilo općine, koja nebi imala škole“ piše nekolicina Tarsot. Svaka župa, svaki biskup, svaki samostan su morali imati pučku školu. Tako je prodrta prosvjeta u sve slojeve naroda. I to sve *bezplatno!*

Ovaj uticaj Crkve zove bezvjerski učenjak Comte „neizmjereno blagotvornim“. Katol. učenjaci, većinom redovnici, istraživali su prirodne znanosti, te su pronašli mnoge izume: razna pisma (slovensko sv. Ćiril), satove, note i gregorijansko pjevanje (benediktinac Guido d' Arezzo), slikanje na staklu, razne lijekove, barut, kompas, magnet, naočare, dalekozor, papir i t. d. U tome je postigao velike uspjehe domenikanac *Albert Veliki* prozvan „*nostris temporis stupor et miraculum*“ tako da je veliki protestant Humboldt s udivljenjem spominjao njegove eksperimente u botanici, zoologiji, fizičkoj geografiji, kemiji, minerologiji i astronomiji. Još više od Alberta Vel. isticao se je na znanstvenom polju redovnik *Roger Bacon* tako, da po priznanju bezvjerca Du Boy Raymond a: „Novije prirodne znanosti zahvaljuju svoj izvor kršćanskoj vjeri. Kršćanski pisci, da usveličaju Boga iz njegovih djela, uvijek su rado opisivali prirodu“.

Najviše škole — *sveučilišta* — osnovala je kat. Crkva, i to većinom Pape, a bila su pod crkvenim nadzorom.

Do konca 15. vj. bilo ih je u Evropi 66. Najglasovitija su: pariško i oksfordsko. Oba su imala po 30.000 đaka, a ono u Pragu 36.000 i 700 profesora. I djevojke su dolazile do velike izobrazbe, a odgajale su se u ženskim samostanima. Kraljica Amalasueta (VI. vj.) je govorila grčki i latinski, izvrsno je oznavala filozofiju. Dvorca, zatvorena od muža kneza Bernarda Akvitanskoga u dvorcu Uzés g. 841 pisala je priručnik pedagogike za svog sina od 16 god., i nagovara ga da se s njim često savjetuje, jer „imat ćeš mnoštvo doktora, ali oni ne će imati toplo srce majke“. Koludrica Rosvita (X. vj.) napisala je mnogo drama. Na glasu zbog svoje nasobrazbe bile su Matilda iz Kanose (XI. vj.), Marija od Francuske (XII. vj.), sv. Ildegarda († 1179), a osobito sv. Katarina iz Sijene, čija pisma su klasično djelo talijanske literature, a da i ne spominjemo zadaju junakinju sred. vij. Ivana d' Arc. U ženskom samostanu, što ga je sv. Cezarij osnovao u Arbesu g. 526 bilo je 200 koludrica koje su se posvetile prepisivanju knjiga.

U sred. vj. cvatu umjetnosti: na ures gradova i na čast Božju. Srednji vijek nam je dao *bizantinski, romanski i gotski* slog. U gotskom slogu podigli su n. pr. u Francuskoj oko 30.000, a u Španjolskoj 70.000 crkava. Tako je bilo u svim katol. zemljama. Gotski slog je veličanstven, jer se u njemu svi dijelovi dižu visoko i čovječje srce nose u nebeske visine. Cijeloj građi dala je kršćanska vjera krila, koja i neuke vjernike zanose k vječnome. Nikada prije ni poslije nisu ljudi stvorili sličnih djela kao što su stolne crkve u: Reimsu, Parizu, Strassburgu, Kölnu, Mllanu, Westminsteru, Lichfeldu, Brugesu, Anwersu, Toledu, Burgosu, Sevilji, Beču, Zagrebu, Trogiru i tisuću drugih. *Klparstvo* je u tim crkvama bajnoevalo; ona u Amiensu ima preko 10.000 slika i kipova. Slikanje je na staklu i danas nedostizivo. Umjetnici su odreda bili redovnici i ljudi iz naroda!

Radnici, zidari, mornari i sve struke bile su sjajno udružene u bratovštinama i cehovima, koji su bili vjerski uređeni, a štitili su prava i interese radnog naroda. Zato u ono doba socijalne i ekonomske krize nisu bile nepoznate.

Taj „mračni“ katolički srednji vijek je rodio najvećeg pjesnika svih vremena: *Dante-a Aligjeri-a* (+ 1321), koji posjeduje sve znanje svoje dobe, a ujedno je uvjereni katolik i predstavnik katolicizma u pjesništvu. Cvate narodna pjesma i narodna knjiga I. Sr. Vj. nam je dao u francuskoj narodnu epopeju „*Chanson de Roland*“; u Španji neumrtu vitešku pjesmu „*Cid*“ i u Njemačkoj vitešku ljubavnu epopeju „*Nikbelungen*“. U Kraljevskoj biblioteci u Parizu nalazi se pjesama od 136 njemačkih pjesnika onog doba, u Francuskoj je XIII vijek dao preko 200 pjesnika, a u Italiji je svaki toskanski grad bio literarni centar.

Srednji vijek je našao Evropu, u kojoj su većinom ljudi bili robovi, a na svršetku tog doba ropstvo je bilo ukinjeno. Bilo je tvrđava i ratova, ali bilo je i *božjih primirja*. Crkve i samostani bili su utičišta progonjenih. Općinskim i drugim demokratskim slobodnostima, kao i narodnom dostojanstvu, sinovi XX. vijeka moraju samo zavidati. Sa-

moopravni život dalmatinskih gradova najbolji je dokaz kako su se podigli vjerski, kulturno, socijalno, umjetnički i trgovački. Tako su imali i svoje statue: Korčula 1214, Split 1240, Dubrovnik 1272, a naši untrjni gradovi bili su uređeni po njemačkom uzoru kao kr. slobodni gradovi. Tako Varaždin 1209, Zagreb 1242, Križevci 1252 i t. d. *Magna charta* ili ustav engleski je djelo sred. vijeka.

Benediktinac Petar od Bloisa divno se izrazio kako je srednji vijek mislio politički: „*dvije stvari opstojе, za koje svaki vjernik moru da se bori do prollće svoje krvi: pravednost i sloboda*“.

Najljepši je ures kat. Crkve njezina ljubav prema siromasima, udovicama, sirotama i bolesnicima. Kao što je Isus sproveo svoj život samo čineći dobro tako je skrb za sve trpeće bila ponajglavnija briga Crkve. Mnogobrojni crkveni *sabori* izdali su zakone, da se jedna trećina prihoda u svakoj biskupiji i župi ima davati sirotinji. Pape, biskupi i samostani su najviše pomagali bijednike u njihovim potrebama. *Inocencije III.* dnevno je branio 8000 siromaha a i bezbrojne druge pomagao. *Mauricije*, biskup u Rouenu davao je 3/4 svojih prihoda sirotinji. Samostan *Rionler* brani dnevnice preko 400 siromaha. Tako rade tisuće drugih samostana. Oni su mnogo puta prodali predmete za službu Božju, da pomognu nevoljnicima. Pogani nisu poznavali *bolnica* niti *ubožnica*. Njih je iznašla kršć. ljubav i to — na tisuće. Pojedini gradovi su ih podigli na stotine. Sama Firanca broji preko 300 dobrotvornih zavoda. Za *gubavce* je bilo osnovano samo u Francuskoj oko 2000 bolnica. Mnoge osobe kneževskog i kraljevskog roda posluživali su bijednike. I pojedinci su gradili: bolnice, gostionice za potrebe putnika, ludnice, nahodišta i t. d. Takve bolnice nalazimo u Rimu i po našim gradovima. *Kršćarske Vojne* spasavaju zapadnu kršćansku civilizaciju od omanljiskog barbarstva, i ako nisu potpuno uspjele krivnja je bila u neslozi kršćana, jer nisu slušali pape i jer su Grci simpatizirali s Turcima.

Mi priznajemo i sve pogreške Sred. vijeka, jer su i tada vjernici bili ljudi sa svim ljudskim slabostima. Ali koje doba nema svojih negativnosti i crnina? — Kažu, da je naš vijek prosvjetljen — pa ipak se muče i ubijaju vjernici i politički protivnici u Rusiji, Meksiku, Španiji i u mnogim drugim zemljama. a da i ne govorimo o barbarstvima Svjetskoga Rata. — Priznajemo pogreške, ali one ne mogu ni izdaleka pomračiti ono veliko kršćansko sunce kulture, znanosti, umjetnosti i milosrdnih djela, koje mi sinovi XX. vijeka, zadivljeni gledamo i nastojimo ih tek imitirati.

Ovaj napredak Sr. vijeka protivnik *Salnt Simon* zove „*gorostasnim*“... a prof. Poljanec — sirotal — „*mračnim*“.

Sveđ. JOSO FELICINOVIĆ

P. S. Sastavljajući ovaj odgovor poslužio sam se i rukopisnim povijesnim kompendijem N. Maslaća D. I.

Bernardinci na Himalaji

U glasovitom gostincu Velikog sv. Bernarda, skupiše se monasi na Novu Godinu oko svog starog opata Bourgeois, da dadu zadnji pozdrav redovnicima Melly-u i Coquozu. Na 12 siječnja se ovi redovnici, sa još dva brata laika, ukrcaše u Maršilji da otputaju za prolaz *Si-La*, koji se nalazi na visini od 4500 metara. Taj prolaz Himalaje je najteži ali i najposjećeniji; na granici je Tibeta, Kine i Indije. Do sada sa Bernardinci pomagali ljudima i životinjama koji putovahu Alpama.

Bez njihove bi pomoći bili mnogi nastradali u mećavi i snijegu i jedino njima se moraju zahvatiti za spašeni život. Po želji sv. Oca Pija XI ovi su redovnici osnovali posred Himalaje novi gostinjac sa istom svrhom. Na visinama *Si-La* redovnici će osnovati znanstvenu stanicu. Tim pionirima kršćanske ljubavi i prosvjete Marconi je darovao moderni radio aparat na kratkim valovima, u znak štovanja i divljenja. S njegovom aparatom će moći svaki dan biti u vezi sa kućom-maticom sv. Bernarda, dok njihova nova električna centrala ne bude dozvolila da čitava Evropa sluša glasove sa snježnih visova Indije.

Barbarstva boljševizma

Prof. dr Iva Pasinow na trećem Kongresu Krista Kralja u Mainzu, na kraju svog govora „*Oko ujedinjenja istočnih crkava*“ oborio se na boljševizam i na njegove metode suznim očima:

„Boljševizam je jedna vrst vjere, vjera zla... Ja optužujem boljševizam. On je razrušio našu visoku kulturu. On je razorio našu literaturu, našu umjetnost, našu znanost, naš teatar. On je poubijao našu inteligenciju, naše građanstvo. On ubija, baš u ove dane, ruskoga seljaka. On je zadavio svaki vjerski život. On je uništio naše crkve i naše bogomolje. Nedavno je građen od Bijeloga do Baltičkoga mora kanal bez igdje ikakve mašine. Samo prisilnim čovječjim radom. 500 000 političkih kažnjentika bilo je tu zaposleno. 300 000 poginulo ih je. Taj je kanal dakle stajao 300.000 ljudskih života. Ali to je jeftino u Sovjetskoj Uniji! To je boljševizam! Vi, koji tu pogibao ne poznajete kao

ja, ni ne slutite, kako je ona blizu nama. Pred noge Krista Kralja ja mećem svoju optužbu i ufam se, da će je uslišiti Pravedni Bog, te kazniti još ovdje na zemlji boljševizam. A vas, braćo u Kristu Kralju, molim, da se molite za bijednu Rusiju! Bože pomiluj naš! Dođi, Spasitelju svijeta!“

Katoličke slobodne škole

U Francuskoj nema vjeronauka u državnim školama. Zato Katolici skoro u svakom selu imaju svoje katoličke škole koje sami uzdržavaju, plaćajući učitelje i profesore. Sa svim tim je u katoličkim školama puno više djece nego u državnim, gdje se ništa ne plaća. — U Belgiji najviše rade oko toga, da ušćuvaju svoje kat. škole. U g. 1932. imale su drž. škole 560.252 djece, katoličke 639.956. Državne škole su imale proračun 500 milijuna franka a katoličke 298 milijuna. Što sve može jako katoličko uvjerenje i kat. srce!

Spomenica bugarskog episkopata

Glasilo bugarskih katolika „*Istina*“ objavilo u svom zadnjem broju, na uvodnom mjestu, spomenicu bugarskog kat. episkopata na vladu. Spomenica iznosi dokumente, kako bugarske školske vlasti sile katoličke učenike da slušaju pravoslavni vjeronauk. Biskupi nadalje prosvjedaaju, što se i od one katoličke djece, koja pohađaju samo privatne vjerske škole, zahtijeva plaćanje državnog školskog poreza.

Spomenica završava s pozivom: „Dajte nam one pravice, koje ste dali Židovima, Armećima, Grcima i Turcima!“

Haljina našega Spasitelja

U Trieru u Njemačkoj su ove godine prigodom jubileja 1900. godišnjice smrti Isusove bila mnogobrojna hodočašća, radi toga, što se u tamošnjoj crkvi nalazi haljina, koju je nosio sam Spasitelj. Tom prigodom je bilo čudesnih ozdravljenja, od kojih je najočitiije ozdravljenje 56 godišnjice žene Katarine Wilman iz Mutterstedta, kojoj se je sušila hrptenjača već 4 godine i na doticaj sv. haljine ostala je u trenutku zdrava. Ozdravljenje su potvrdili mnogi liječnici.

Lurd

Ove godine se slavi 75 godišnjica lurdskih ukazanja i čudesa. Od g. 1858. do 1933. zbililo se tamo znaastveno do- vjesnih 5250 (pet hiljada dvjesto i kazanih čudesnih ozdravljenja. Od ovih je najveći broj bio sušćavih; 497 onih koji su bolđvali na želucu, 87 na srcu, 147 na dušnim organima, 47 na mozgu, 128 bolesnika je ozdravilo od sušćice u hrptenjači, 48 rođenih sli- jepaca je progledalo, a 31 gluhoni- jemih je progovorilo. To su nepobitni dokazi Božjeg svemogućstva i očitog čudesnog pomaganja Majke Božje. A naše novine i naši zadržti liberalci ne će ni da čuju ni da pišu o Lurdu. — Bernardica Soubirous, kojoj se je bla- žena Djevica u Masabjelskoj špilji ja- vijala, bit će ove godine 8. XII. pro- glašena sveticom.

Književnost

ŠARIĆ dr I. E.: EVANĐELIST II. Među ovogodišnjim redovnim izdanji- ma Društva sv. Jeronima, izašao je nastavak tumačenja nedjeljnih evan- đelja, koja su izvorni i zasebni knji- ževni rad među djelima ove vrste na našem jeziku. Pisac je nadbiskup i pjesnik, pa su njegove pouke i raz- matranja u isti mah riječi naučitelja i profinjenog književnika. — Cijena knjizi 10.- dinara (uvezanoi 20.-) je- ronimski je članovi dobivaju u pola cijene.

Za dobru djecu

„VRTIĆ“. List za dobru djecu, broj 1 i 2 izašao je ovih dana. List donosi niz odabranog materijala za djecu. Mala pozornica donosi prikla- dan igrokaz. Sljedeći broj izlazi za par dana. List stoji godišnje dinara 12.- Naručebe se šalju na upravu „Vr- tića“ Zagreb, Pejačevićev trg 15 I.

Od 15. XI. prodajemo uz nevjerojatno snižene cijene. Dođite i uvjerite se.

ŠIBENIK
Kralja Tomislava

SPLIT
Marulićeva 7.

Iz katoličkoga Šibenika

IZ UZAJAMNOSTI SVEĆ. UDRUŽENJA APOSTOLSKE ADMINISTRACIJE. Molu se gospoda članovi Uzajamnosti, da u što većem broju pristupe na vanrednu glavnu sjednicu udruženja, koju će se održati dne 22. ov. mj. u Biskupskom Sjemeništu u 6 s. poslije podne.

GDJE JE POBIJEDILA PLAVA LIETA. Ovdje donosimo uspjeh izbora koji su se obavili sa prošle nedjelje za Radničku Komercu u Splitu, za ona birališta na kojima je pobijedila lista Radničkog Strukovnog Saveza (u zagradama su zabilježeni glasovi „bijele“ liste Orsa): Šibenik I i II 150 (111); Korčula 71 (70); Jalska 31 (16); Selca 31 (19); Rab 15 (6); Trogir jednak broj 61. U Splitu 392 (571). Ukupni rezultat iznosi 2881 glas za modru listu i 5668 za bijelu. Prema tomu naša je lista dobila u Radničkoj Komori 12 odbornika, a ORS 28

MISIJSKA PRIREDBA U ŠIBENIKU. U nedjelju 12. ov. mj. ponovno su pokazale šibenske Križarice koliko osjećaju za ona najblijednija ljudska stvorena do kojih nije doprlo svijetlo Kristove vjere. Znađu one da nema ništa uzvišenijeg nego što je surađivati u spasu drugih duša. Za taj rad potrebna su i materijalna sredstva te su zato Križarice održale priredbu. Samu priredbu otvorila je gđica Belamaric K. proslavom kojim je publici istakla važnost i svrhu priredbe pozivajući ih da pomognu misije. Na programu su bile 2 pjesme na urođeničkom jeziku: „Kon de šete“ i „Bande Mchkarom“ koje je žensk Cecilijanski zbor lijepo otpjevao. Bile su i 2 prigodne deklamacije. Prvu „Molitva uzvanika“ s osjećajem je deklamovala Ševrdlija M Drugu „Odgovori, o kršćansko srce“ izvela je gđica Koštan G. s puno razumijevanja. U prvom dijelu programa održala je gđica Šarin M. predavanje „Historijat kat. misija i njihovo djelovanje“ u kojem je iznijela razvitak misija kroz sve vjekove i misijski rad u pojedini razdoblja crkvene povijesti. Na kraju su Križarice i Male Križarice izvele igrokaz iz misijskog života „Sandra“ u 4 čina. Diletantice su zgodno izvele svoje uloge, a one

najmlađe su bile tako zlatne. Priredba bijaše lijepo posjećena. Publika je bila zadovoljna. No glavno je da se prisutne još više oduševilo za misijsku ideju i suradnju,

ADVENSKE PROPOVIJEDI će držati franjevac o. Augustin Marušić u stolnoj crkvi sv. Jakova svake nedjelje u 6 sati p. p.

BLAGDAN GOSPE OD ZDRAVLJA. U petak 21. t. mj. je svetkovina Bl. Gospe od Zdravlja. Ujutro će u stolnoj bazilici u 430 s. početi pjevana jutarnja s lekcijama. U 6 s. pjevana sv. Misa iza koje će se dalje redati tibe sv. Mise U 11 s. će biti pontifikalna sv. Misa.

SVEČANA DEVETNICA NEOSKVR. ZAČEĆU MARIJINOM počinje u crkvi sv. Frane u utorak 28. t. mj. izložennim Svetotajstvom. Početak svake večeri u 6 sati.

DAR BISKUPSKOM ĐAČKOM SJEMENIŠTU. Prigodom svog premještanja iz Lukotava u Diklo, vlač. župnik Dimitar Smirčić darovao je Biskup. Đačkom Sjemeništu lijepi broj knjiga. Uprava zavoda harno zahvaljuje svom dobročinitelju. Neka mu dragi Bog plati!

BLAGOSLOV NOVE KAPELE u samostanu sestara trećega reda sv. Frane u Varcšu obavio je svečano preuzv. biskup dr Mileta na sami dan sv. Frane u prisutnosti redovničke obitelji i više uzvanika.

PUČKA TISKARA

(BRAĆA MATAČIĆ POK. PETRA)

ŠIBENIK

PRIMA NA IZRADBU SVAKOVRSNIH
TISKANICA UZ UMJERENU CIJENU.

PRVA DALMATINSKA TVORNICA CRKVENIH VOŠTANIH
SVIJEĆA NA PARU

LJUBO MANOJLOVIĆ — ŠIBENIK

Izrađujem crkvene voštane svijeće svake veličine.
Specijalna izradba svijeća sa nakitima iz najbolje vrsti „pašarina“.

Javna zahvala

Svima našim prijateljima i znancima, koji su nas u teškoj našoj žalosti prigodom smrti naše dobre matere

Ivanice Palčić

svojim posjetom i pismima nastojali utješiti, najtoplije se zahvaljujemo. Osobita zahvalnost ide Velečasnom don Frani Karamarku našom gradskom kateheti kapelanu, koji je žurno dohrlio našoj pokojnici, da pruži utjehu umirućih i ostao kod nje do zadnjeg časa njezina života. Napose ide zahvala presvjellom nadpopu opatu Baniću kao i svim prijateljima i građanima, koji su poklonili svijeće i vjence i opratili pokojnicu do obiteljske grobnice. Posebno za bvaljujemo braći svećenicima, koji su se sjetili u sv. misama naše matere, pa im se i dalje preporučam.

Za cijelu obitelj.

Pag, 10. XI. 1933.

Don Juraj Palčić

VLAHOV
OKREPLJUJUĆI ŽELUDAČNI
ELIXIR

ZDRAVSTVENI
GORKI LIKER
SVJETSKOG GLASA

proizvađa
jedino
R. VLAHOV
ŠIBENIK

Katolici, budite članovi
katol. organizacija!